

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/ 221
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.1.2023/30
Karar Numarası : 2023/50
Başvuran : Ö. B. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Ş. Ş.
Vekili Av. D. Ö.
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın bekâr olmasından dolayı ev kiralanmaması nedeniyle medeni hal temelinde ayrımcı muameleye maruz kaldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, dilekçesinde özetle;

a. 2021 yılı Ocak ayında muhatabın dairesini kiralamak için görüştüğünü ancak kendisine bekar olması nedeniyle evin kiraya verilmeyeceğinin ifade edildiğini,

b. Bekar olması nedeniyle evin kiraya verilmemesi üzerine evi paylaşacağı arkadaşı D. İ. ile kira sözleşmesinin yapıldığını, kendisinin ise kira sözleşmesinde kefil olarak gösterildiğini,

c. Kira sözleşmesinin son aylarında, kendisi ile evde birlikte ikamet ettikleri erkek arkadaşının, kira sözleşmesine taraf olan D. İ. ve muhatap Ş. Ş. tarafından evden zorla çıkarılmak istendiğini ve kira sözleşmesinde belirtilen tutarın iki katı kadar bir kira istendiğini,

d. Bekar olması nedeniyle ayrımcı muamele yapılarak maddi ve manevi olarak zor durumda bırakıldığını ifade etmiştir.

3. Muhatap Ş. Ş.'nin avukatı tarafından gönderilen 03.06.2022 tarih ve ... sayılı cevabi yazıda;

a. Başvuranın intifa hakkı ile sorumlu olduğu İstanbul ili, Kadıköy ilçesi, Kozyatağı mahallesi, Hilmipaşa caddesi, ... Sokak adresinde bulunan taşınmazın 01.03.2021 tarihinden 28.02.2022 tarihine kadar bir yıl süreyle D. İ. adına kiraya verildiğini,

b. Kiracı D. İ.'nin Üsküdar 29. Noterliğinin 01.02.2022 tarih ve ... yevmiye numaralı ihbarnamesiyle başvuran ile aralarında imzalanan kira sözleşmesinin 01.03.2022 tarihinde sona ereceğini, kiraya konu taşınmazı 28.02.2022 tarihinde tahliye edeceğini ve kira sözleşmesini kiracı olarak yeni dönemde yenilemeyeceğini ihbar ettiğini,

c. Kiracı D. İ.'nin yukarıda ifade edilen ihbarnamaya rağmen kiralanana boşaltma ve geri verme yükümlülüklerine aykırı davrandığını, muhatabın bilgisi olmadan da kiralanana evin Y. Ç. ile başvuran tarafından işgal edildiğini,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

d. Bu durum üzerine muhatabın Kadıköy 19. Noterliği 04.03.2022 tarih ve ... yevmiye numaralı ihtarnameyi keşide ettiğini ancak Y. Ç. ve başvuran tarafından gerçekleştirilen tecavüz halinin son bulmadığını,

e. Taraflarınca Y. Ç. ile başvuran tarafından taşınmazın işgal edilmesinin devamına istinaden tecavüz halinin sona ermesi için İstanbul Anadolu 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2022/... sayılı dosyası ile müdahalenin men-i talepli davanın ikame edildiğini,

f. Başvuran tarafından yapılan başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğunun bunun sebebinin ise başvurunun muhataba rahatsızlık verilmesi niyetiyle yapılması ile kira sözleşmesinin tarafının başvuran değil D. İ. olması sebebinden kaynaklandığını,

g. Başvuranın kira sözleşmesini başkası adına yapmaya zorlandığı iddiasının da gerçeği yansıtmadığını, bu hususun da açıkça dayanaktan yoksun olduğunu zira başvuranın kira sözleşmesinin kefil konumunda olduğunu ve haricen edinilen bilgiye göre de başvuran ile D. İ.'nin yakın arkadaş olduklarının öğrenildiğini,

h. Başvuranın bekar olması nedeniyle kendisine evin kiraya verilmediğini iddia etse de bu iddianın gerçeği yansıtmadığını, kaldı ki kira sözleşmesinin tarafının D. İ. olduğunu ve kira ödemelerinin de D. İ. tarafından yapıldığını,

1. Ayrıca D. İ. tarafından keşide edilen ihbarname ve ihtarnamelerden de açıkça anlaşıldığı üzere kira sözleşmesinin tarafının kendisi olduğunu ve sözleşmenin imzalanması anından itibaren hiçbir surette kiralanan konutta başvuranın oturması gibi niyetinin de olmadığını görüldüğünü,

i. Sözleşmenin kiracısı konumunda olan D. İ. tarafından keşide edilen 18.04.2022 tarih ve ... yevmiye numaralı ihtarnamede "*Sayın muhatap, müvekkilimizin nakliye aracı ile tahliye tarihinde mecura gittiği, işgal sebebiyle mecura giremediği, çilingir ve polis çağırdığı resmi tutanaklar ile kayıt altındadır.*" şeklinde beyanda bulunduğunu, bu beyanlar doğrultusunda da açıkça görüleceği üzere D. İ.'nin kira sözleşmesinin tarafı olduğunu ve mecurda kendisinin yaşadığını,

j. Başvuran tarafından iddia edilen ayrımcılık içeren hususlara ilişkin olarak hiçbir bilgi ve belge sunmadığını, mevcut durumda başvuran ve arkadaşı olan Y. Ç.'nin muhatabın evini işgal ettiklerini,

k. Netice olarak başvuranın başvurusunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

4. D. İ.'nin vekili tarafından gönderilen 31.05.2022 tarih ve ... sayılı yazılı görüşte ise;

a. Başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığını, yazı ekinde gönderilen kira sözleşmesi, kira ödeme dekontları, su, elektrik, doğalgaz ve apartman aidatlarına ilişkin olarak sunulan ödeme belgelerinin de mevcut taşınmazın kiracısının D. İ. olduğunu gösterdiğini,

b. Söz konusu taşınmazda bulunan başvuranın işgalci konumunda bulunduğunu, taraflarınca da başvurana karşı mesken masuniyetini ihlal ve mecurda kalan D. İ.'nin eşyaları ile ilgili olarak da zilyetlik ve şikayet davaları da açtıklarını,

c. D. İ.'nin mevcut durumda eşyalarını alamadığını, başvuranın bekar olması nedeniyle evin kendisine kiraya verilmediği iddiasının da gerçeği yansıtmadığını, D. İ. tarafından bu durumun fark edilmesi ile birlikte Kaymakamlığa müracaat edilerek işgale son verilmesinin talep edildiğini ifade etmiştir.

5. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 18'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca muhataptan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş ve yazılı görüş talep edilmiştir. Ancak başvuran, Kurumumuza yazılı görüş sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Anayasa'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle

ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

7. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

8. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.”

9. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde Kurumun, "ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmekle görevli olduğu" düzenlenmiştir.

10. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasına göre: "Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...)"

11. 6701 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir. (...)"

12. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek karar" başlıklı 49'uncu maddesinin altıncı fıkrasına göre; "Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.”

13. Aynı Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik" başlıklı 67'nci maddesine göre: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil

edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

14. 6701 sayılı Kanun'a göre Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel olarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

15. 6701 sayılı Kanun, Kurumun ayrımcılık yasağı ile ilgili sahip olduğu görev ve yetkilerin kapsamını düzenlemektedir. Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller, sayma suretiyle (numerus clausus) belirlenmiş olup; bunların dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

16. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesine göre ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişinin Kuruma başvuru yapabileceği düzenlenmiştir. Söz konusu hükümden hareketle; ayrımcılık yasağı ihlali iddiaları kapsamında bir başvurunun kabul edilebilmesi için başvuranın, farklı muamele teşkil eden eylem, işlem veya ihmalden kaynaklı bir zarara uğraması gerekmektedir.

17. Başvuran bekâr olması nedeniyle kendisine taşınmazın kiraya verilmediğini, bir arkadaşı aracılığıyla kira sözleşmesinin tarafı olmamakla birlikte kira ilişkisinin kefil olarak sözleşmede isminin geçtiğini, kira sözleşmesinin tarafının D. İ. olduğunu ifade etmiş ve medeni hal temeline dayalı olarak kendisine ayrımcı muamele yapıldığını iddia etmektedir.

18. Muhatap ve D. İ.'den alınan yazılı görüşlerde ise başvuranın kira sözleşmesinin tarafı olmadığı, kira ilişkisinin D. İ. ile kurulduğunu ve taşınmazın kira bedeli ile diğer abonelik ücretlerinin D. İ. tarafından yatırıldığı, başvuran ve bir erkek arkadaşının muhatabın evinde rızası olmadan buldukları, D. İ. tarafından evin tahliye edileceği ifade edilmesine rağmen evde işgalci konumunda buldukları, muhatabın bilgisi ve rızası dâhilinde olmadan evin alt kira ilişkisi kurularak başvurana bırakıldığı ifade edilmektedir.

19. Başvuran başvuru dilekçesinde her ne kadar medeni hal temeline ayrımcılığa uğradığını iddia etmiş olsa da başvuru dilekçesi ve eklerinde iddiasının gerçekliğine ilişkin olarak karine oluşturabilecek bilgi ve belgelere yer verilmediği, muhatabın ve D. İ.'nin beyanları doğrultusunda kira sözleşmesinin de tarafı olmadığı, kira sözleşmesinin kurulması esnasında kefil olarak bulunduğu, 6701 sayılı Kanun'da ifade edilen taşınmazların kamuya açık bir şekilde sunumunda kiralamak isteyenler aleyhine bu taşınmazın kiralanması süreçlerinde ayrımcılık yapılamaz hükmünün uygulama alanı bulmadığı bu sebeple de başvuranın medeni hal temeline dayalı olarak yaptığı başvurusunun 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden medeni hal temeli ile ilişkisinin kurulamadığı değerlendirilmektedir.

20. İlâveten yapılan incelemede ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilemediği, başvuru içeriğindeki taleplerin başvuran ile muhatap arasında kira sözleşmesi hukukundan kaynaklı uyuşmazlık niteliğinde olması sebebiyle Kurumun görev alanı dışında kaldığı, başvuranın kira sözleşmesinin tarafı olmaması nedeniyle herhangi bir zararın gerçekleşmediği, taşınmazın kiraya verilmesinden sonra kira sözleşmesinin tarafı olan D. İ. tarafından başlatılan tahliye işlemlerinin ise kira hukukundan kaynaklı hukuki uyuşmazlık olması

nedeniyle Kurumun görev alanı dışında kaldığı, başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve başvuranın bu yöndeki iddialarının kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

21. 6701 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde Kuruma yapılan başvuruların Kurumun görev alanına girip girmediğinin ön inceleme aşamasında değerlendirileceği öngörülürken; mezkûr Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında ise; ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği düzenlenmiştir. Ayrıca söz konusu başvuru bakımından kira sözleşmesinin tarafı olmaması nedeniyle mezkûr Yönetmelik'in 67'nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında yer verilen ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın da bulunmadığı değerlendirilmiştir. Dolayısıyla başvuranın medeni hal temeline dayalı olarak uğradığını iddia ettiği ayrımcı muamele iddia ve taleplerinin Kurumumuzun görev alanına girmediği ve mezkûr Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.01.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye